

tvivlsomt, om det er en Ret eller Byrde, og det kan hælde, at det er mere af en Byrde end en Ret. Det er nemlig klart, at man, hvis man opnaar at faa en ministeriel Stadfæstelse, maa betale for den ved at indrømme Ministeriet en Indblandingsret i sine egne Sager, som man ellers ikke behøver at finde sig i. Paa denne Maade drejer det sig, hvad dette Afnit af Loven angaar, ikke om at give Haandværket en Fordel, men i Grunden drejer det sig om, hvorvidt man kan faa Haandværkerne til at paatage sig Statens Kontrol, som det ikke paa Forhaand er underkastet. Det er en Ting, jeg tror, at man skal lægge Mærke til, naar man gennemgaar en Del af disse Lovbestemmelser. Nu siger jeg ikke, at det i og for sig er forkasteligt, at Haandværket paalægges sig en saadan Statskontrol. Jeg tror, hvis jeg ikke tager fejl, at have hørt Udtalelser fra det Parti, som mener her i Salen særlig at repræsentere Arbejderne, om det uønskelige i fra deres Side at faa Statsanerkendelse af Haandværkeres Fagforeninger. Der synes man altsaa at kunne tænke sig Tilfælde, hvor en Statsstadfæstelse selvsølgelig med tilhørende Kontrol kunde være uønskelig, og jeg kan meget godt forstaa, at man, naar man vinder mere, end man taber, vil kunne finde det fordelagtigt at gaa ind derpaa. Nu vil jeg imidlertid sige, at hvad Haandværket efter denne Lov skulde vinde ved at paatage sig denne Statskontrol, synes mig mindre end det, det taber. Der er forskellige af de Rettigheder, som den vinder, f. Eks. Eneret til at blive Burderings-, Syns- og Skøns-mænd, som ere af den Slags Rettigheder, Folk ikke ere glade for og mere regne for en besværlig Pligt end for en Ret. Dette synes jeg ikke er nogen stor Betaling for, hvad jeg lidt stærkt kunde kalde for Opgivelsen af Selvstændigheden. Men der er andre Rettigheder, f. Eks. Eneret for disse Foreninger til at udnævne Boldgiftsmænd i Lærlingestriddigheder, Tilhyn i Lærlingeforhold, Tilhyn med de tekniske Skoler, Ret til at være Leverandør til Bareloteriet, som have mer eller mindre Værd, og dermed kunde man søge at opveje Byrden af den Forpligtelse, man tog paa sig. Men, saa vidt jeg ved, har der ved tidligere Forhandlinger i dette Ting, og saa vidt jeg har hørt fra Udvalgene, netop været en vis Utilbøjelighed til at meddele disse Rettigheder; og dersom dette skulde gentage sig, vil jeg udtale som min Anskuelse, og jeg tror, den deles af ikke saa Haandværkere, at Afnittet om Korporationerne, naar der ikke hvides virkelige Rettigheder, vil have temmelig ringe Værdi. En af de Rettigheder,

som Haandværket sætter særlig Pris paa, er paa Forhaand bleven flettet af Loven, og jeg skal tillade mig at henstille til den højtæredede Minister og dette høje Ting — idet jeg gør mig til Dolk for Duffer, som gentagende ere komne frem ogsaa i Sommer ved de Fællesmøder, som Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk har afholdt — at den Bestemmelse, som i sin Tid fandtes i Kommissionens Udfast, nemlig at enhver Mester og Arbejdsgiver i et Fag skulde være forpligtet til at betale et Bidrag til sit Fags Kasse under visse Betingelser, som jeg ikke her skal komme ind paa, maatte blive genoptagen her. Saa vidt jeg skønner, var det en betydningsfuld Rettighed, som kunde siges at dække og opveje de Byrder, der paalægges ved Statskontrollen; men naar den falder bort, forekommer det mig, at det bliver en højt tvivlsom Historie, om Haandværket er tjent med at paatage sig en Statskontrol. Jeg ved vel, at dette tvungne Bidrag til Organisationerne for mange staar som en Slags Frihedskrænkelse og en Urime-lighed. Jeg skal dog dertil sige, at et saadant tvungent Bidrag ikke er ukendt, idet Grosjererstanden i Kjøbenhavn har noget saadant, uden at jeg har hørt, at Grosferne egentlig betragte det som nogen saa forfærdelig Krænkelse af Friheden, at de skulle betale til deres Organisation. Dersom en saadan Bestemmelse blev fastslaaet ved Lov, tror jeg altsaa ikke, at den vilde trykke nogen. Men Spørgsmaalet er, om der er nogen Rimelighed og Billighed i det, og her er det klart, at naar Haandværkerne ønske en saadan Bestemmelse, skyldes det først og fremmest den Omstændighed, at Menneskene i det hele taget ikke ere saa gode, som de burde være, og Haandværkerne ikke heller. Nu hævder det nemlig ganske ofte, at der i en By sidder et vist Antal, lad os sige en Snæs Haandværksmestre, hvoraf de 15 blive enige om at danne en af disse Organisa-tioner, som der er Tale om her i Loven, og som paatage sig betydelige Byrder til Kontrol med Lærlinguddannelsen, Bidrag til forskellige Institutioner, Faget vedrørende, Læreværksteder, og hvad det nu kan være. Men saa er der 5, som sidde og ræsonnere som saa: hvorfor skulle vi dog give Bidrag til denne Organisation? Vi nyde jo godt af det, de andre lave, og naar vi kunne faa det samme, som de lave, og det oven i Købet ingen Ting koster, saa er det da mere fordelagtigt for os at blive uden for Organi-sationen. For at forhindre noget saadant, er det, at Haandværkerne have ønsket tvungne Bidrag. Det er det, som Loven paalægges dem, og som Loven selv vil kontrollere.